

CONCEPTVERSLAG VAN DE OPENBARE VERGADERING D.D. 8 MAART 2018 VAN DE COMMISSIE BEHEER

Aanwezig de leden:

De heren Aynan (Jouw Haarlem), Baaijens (Actiepartij), Berkhout (GroenLinks), Bloem (SP), Boer (VVD), Dreijer (CDA), De Groot (D66), Van Leeuwen (D66), Van den Raadt (Trots), Rutten (VVD), Visser (CDA), Visser (CU) en de dames De Leeuw (OPH), Van Loenen (PvdA) en Van Zetten (Hart voor Haarlem)

Afwezig: De heer Azannay (GroenLinks) en mevrouw Huysse (GroenLinks)

Mede aanwezig: Mevrouw Sterenberg (voorzitter), mevrouw Van der Mede (griffier) en wethouder Sikkema.

Verslag: De heer Witteveen

1. Opening en mededelingen voorzitter

De **voorzitter** opent de vergadering om 17.00 uur en heet iedereen welkom. Ze meldt dat mevrouw Huysse (GroenLinks) zich vanwege ziekte heeft afgemeld.

2. Spreekrecht voor belangstellenden (over niet op de agenda staande onderwerpen)

De **voorzitter** geeft aan dat er drie sprekers zijn aangemeld voor onderwerpen die niet op de agenda staan. Allereerst is dat de heer Van der Lande over de fietsproblematiek aan de Paul Krugerstraat.

De heer **Van der Lande** woont in Haarlem-Noord aan de Paul Krugerstraat. De Paul Krugerstraat is sinds jaar en dag eenrichtingsverkeer. Dat schijnt bij het overgrote deel van de Haarlemmers niet bekend te zijn, zelfs politie en handhaving weten dat niet. Het is gebruikelijk dat mensen de verordening negeren en dat fietsers en brommers bij een tegemoetkomende auto met hoge snelheid over het trottoir rijden. Het is af en toe gevaarlijk om de voordeur uit te gaan. Er is wel sprake van symptoombestrijding door een wijkhandhaver en er zijn bloembakken gepland voor zijn deur zodat een ruimte van 60 cm a 70 cm niet meer bereikbaar is. Hij is al een keer aangereden en een keer in het ziekenhuis opgenomen voor een rugblessure. Hij hoopt dat er meer actie genomen kan worden vanuit de gemeente om dit probleem het hoofd te bieden.

De heer **Boer** (VVD) vraagt of de spreker namens een grotere groep bewoners spreekt en of hij handtekeningen heeft ingezameld. Daarnaast vraagt hij welke oplossing de spreker zou willen zien.

De heer **Van der Lande** schijnt de enige te zijn die zich eraan stoort. De meeste bewoners zijn geen steady bewoners, het zijn studenten. Bij hem voor de deur is een versmald stuk van de straat. Hij heeft geen handtekeningen ingezameld, maar hij is al tien jaar bezig met de gemeente dus de problematiek is niet nieuw. Hij heeft het ook onder de aandacht gebracht van de politie. De toenmalige wijkhandhaver was er wel actief mee, maar die is inmiddels naar een andere wijk.

De heer **De Groot** (D66) vraagt ook welke oplossing de spreker ziet en of de oplossing in de sfeer van handhaving of iets anders gezocht moet worden.

De heer **Van der Lande** hoopt inderdaad op handhaving.

De heer **Van den Raadt** (Trots) vraagt aan de spreker of hij de afgelopen tien jaar wel eens handhaving heeft gezien.

De heer **Van der Lande** heeft begrepen dat er afgelopen jaar drie keer tien minuten is gehandhaafd, maar dat heeft hij zelf niet gezien. Hij vindt dit te weinig.

De heer **Aynan** (Jouw Haarlem) vraagt of er in al die jaren geen structurele oplossingen aangeboden zijn.

De heer **Van der Lande** zegt dat er iets is gedaan aan de trottoirs. Op dit moment ligt het straatniveau hoger dan het trottoir. Het ervoor zorgen dat het voor fietsers moeilijker wordt de stoep op te gaan, moet nog steeds opgepakt worden.

De **voorzitter** kondigt de volgende spreker aan. Dit is de heer Boeters namens energiecoöperatie Spaarzaam over de geringe voortgang met zonnedaken.

De heer **Boeters** maakt zich grote zorgen over de voortgang in de lokale energietransitie. Spaarzaam is maanden bezig geweest een project op het dak van het NZH Vervoermuseum te realiseren. Dit is stukgelopen op een klein risico in de recht van opstal-overeenkomst, namelijk een eventuele voortijdige noodzaak tot sloop van het gebouw, dan wel een andere reden om de zonnepanelen te moeten demonteren en verplaatsen. Dat is een risico waar meer ondernemers tegenaan hikken. Om deze hindernis weg te nemen stelt hij een garantie- of waarborgfonds voor voor alle energiecoöperaties en toekomstige zonnedaken met steun van de gemeente. Hierover treedt hij graag in overleg met de gemeente. De tweede hobbel die moet worden genomen, is een goede afbakening van taken en verantwoordelijkheden tussen Kennemer Energie en de coöperaties. Als derde pleit hij voor een actieve coördinerende rol van de gemeente.

De heer **Dreijer** (CDA) las in de krant dat Kennemer Energie inmiddels vijf zonnedaken heeft gerealiseerd. Hij vraagt waarom het hen wel lukt.

De heer **Boeters** vindt de stelling dat Kennemer Energie vijf daken heeft gerealiseerd discutabel omdat vier van die daken al bestonden toen Kennemer Energie nog moest beginnen. Hij denkt dat Kennemer Energie ook aan loopt tegen een gebrek aan goede incentives om de eigenaren van grote daken over de streep te trekken.

De heer **Baaijens** (Actiepartij) vraagt of hij goed begrijpt dat het probleem is dat de eigenaren van de panden het financiële risico te groot vinden. Ook vraagt hij of hij goed begrijpt dat de heer Boeters wil dat de subsidie door de gemeente in een fonds wordt gestopt en dat dat dan gebruikt kan worden als er verkoop van een pand plaatsvindt. En er moet een schadeherstelbedrag betaald worden uit dat fonds waardoor meer bedrijven geneigd zijn om zonnepanelen op hun daken te plaatsen.

De heer **Boeters** pleit er niet voor om de subsidie naar een fonds over te brengen. Een fonds zou zeker helpen, maar dan nog gaat het alleen maar over een garantiestelling.

De heer **Van Leeuwen** (D66) vraagt of de spreker al met het college heeft gesproken en of ze al nader tot elkaar komen om een oplossing te bereiken.

De heer **Boeters** geeft aan dat er inderdaad vorige week over is gesproken. Hij heeft de problemen voorgelegd en er is een vervolgspraak om verder te praten.

De **voorzitter** kondigt de volgende spreker aan. Dit is mevrouw De Nijs over de themamarkten.

Mevrouw **De Nijs** is organisator van de themamarkten. Ze stelt dat er een plan ligt waarmee haar themamarkten kapotgemaakt worden. Ze wil van het college weten hoe het mogelijk is dat de ambtenaren weer komen met een plan voor halvering van de themamarkten of waarin de auto's van de handelaren op het fietspad moeten staan. Bij de bespreking van de herinrichting van De Dreef is dat voorstel ook langsgesproken en dat werd toen categorisch afgewezen door de gemeenteraad.

Ook werd de variant met de versmalling van het schelpenpad afgewezen door de raad. Hierdoor kon haar themamarkt blijven voortbestaan. Ze vindt dat het college en de ambtenaren dit besluit van de gemeenteraad serieus moeten nemen. Zij en de antiekhandelaren zitten dringend op een oplossing te wachten, want het marktseizoen begint bijna. Ze hoopt dat de gemeenteraad weer te hulp schiet. Als er geen oplossing komt dan kunnen de themamarkten binnenkort niet van start gaan en dan stopt alles dat ze in de loop der jaren met moeite heeft opgebouwd. In het verleden zijn er ook veel moties geweest ten gunste van haar markten.

De heer **Van den Raadt** (Trots) vindt het treurig dat mevrouw vaak terug moet komen omdat het besluit van de raad niet serieus wordt genomen.

De heer **De Groot** (D66) heeft begrepen dat het wel degelijk mogelijk is om de opstelling te gebruiken die mevrouw De Nijs wil, dus twee rijen kramen met auto's erachter, maar dat er dan maatregelen nodig zijn om het groen te beschermen. Hij vraagt of dit klopt en of zij aan die maatregelen wil meewerken.

Mevrouw **De Nijs** is bij een vergadering geweest en daar werd haar voorgesteld een rij kramen en dan kunnen de auto's erachter of twee rijen kramen en dan de auto's op het fietspad. Beide keuzes zijn bij de herinrichting van De Dreef afgewezen.

De heer **De Groot** (D66) vraagt of ze hierover nog in gesprek is met de gemeente.

Mevrouw **De Nijs** geeft aan dat ze op 12 februari bij de vergadering was. Daarna heeft ze nog vaak gebeld voor een antwoord. De aanvraag is begin december al ingediend. Ze gaat niet akkoord met de keuzes. Ze moet een dubbele rij kramen hebben en daarvoor wil de gemeente geen vergunning geven.

Mevrouw **Van Zetten** (Hart voor Haarlem) lijkt het goed dat de wethouder nu reageert.

Wethouder **Sikkema** geeft aan dat de herinrichting van De Dreef ook een democratisch besluit is. Bij alle evenementen rondom De Hout en bij De Dreef wordt aan de evenementhouders gevraagd rekening te houden met het groen. Er gaat deze week een uitnodiging naar mevrouw De Nijs om verder in gesprek te gaan. Blijkbaar is die nog niet uitgegaan, dus daar gaat ze achteraan.

5. Inventarisatie van de rondvraag en mededelingen voor leden en collegeleden

Er zijn al veel rondvragen aangekondigd.

Wethouder **Sikkema** heeft drie mededelingen.

Ten eerste laat ze weten dat verschillende bedrijfsafvalinzamelaars, Transport en Logistiek Nederland en de gemeente Haarlem gisteren een intentieovereenkomst hebben getekend om bedrijfsafval in de binnenstad in één neutrale wagen op te gaan halen in plaats van in afzonderlijke wagens.

Ten tweede is de gemeente in gesprek met de Fietsersbond over aanvullende technische maatregelen voor het Kenaupark en Kinderhuisvest. Deze worden dinsdag aanstaande besproken met bewoners en bedrijven rondom het Kenaupark. Op basis daarvan komt het college met een definitieve brief naar de raad.

Ten derde is de invoering van betaald parkeren in zone C inmiddels afgerond. Er moeten nog enkele oude automaten worden verwijderd. Vragen van bewoners zijn beantwoord. Daarnaast zijn er klachten van ondernemers binnengekomen over de parkeerduurbepanking van één uur waardoor ze in hun bedrijfsvoering worden geraakt. Ook is de gemeente bezig met de invoering van de nieuwe bezoekersregeling en betaald parkeren op zondag, volgens de planning per 1 mei. Er moet nog wel het een en ander worden opgeleverd en getest. Begin april wordt een go/no-go-besluit genomen.

3. Vaststellen van de agenda

De **voorzitter** geeft aan dat het Kenaupark en Kinderhuisvest op de agenda staan, maar dat de wethouder zojuist heeft gezegd nog met een brief te komen hierover. Ze vraagt aan de commissie of die het onderwerp vanavond wil bespreken of liever de brief afwacht.

De heer **Aynan** (Jouw Haarlem) heeft het onderwerp geagendeerd, maar wil het overleg met de buurtbewoners afwachten.

De voorzitter constateert dat de commissie het hiermee eens is. Daarmee wordt dit agendapunt van de agenda afgehaald. Hiermee is de agenda vastgesteld.

4. Vaststellen concept verslagen van de commissie van 8 februari en 22 februari (openbaar en besloten)

Er zijn geen opmerkingen vanuit de commissie. De verslagen zijn vastgesteld.

6a. Bewonersinitiatief Engelandlaan

De **voorzitter** geeft aan dat mevrouw Sanchez namens de indieners van het burgerinitiatief een toelichting zal geven. Het voorstel staat ter advisering op de agenda en de commissie bepaalt of het voorstel rijp is voor behandeling in de raad. Indien dat het geval is zal de griffie maandag een raadsstuk toevoegen aan de agenda van de raad. Na mevrouw Sanchez zal de heer Schaart inspreken namens de vier betrokken wijkraden.

Mevrouw **Sanchez** woont al twaalf jaar aan de Engelandlaan en is moeder van twee schoolgaande kinderen. Ze schrok toen haar een half jaar geleden ter ore kwam dat het bedoeling is om de huidige 30 km-zone te verhogen naar 50 km. Er wordt nu al te hard gereden. Er zijn meerdere scholen in de Europawijk en ook woonvoorzieningen. Ook is de Engelandlaan een mooie sluiproute voor verkeer uit Heemstede naar de snelweg. Door de nieuwe Europaweg met rotondes, een bus die daar stopt, eenrichtingsverkeer en voetgangers en fietsers die voorrang hebben, stagneert het verkeer nu al en is de Engelandlaan een aantrekkelijk alternatief. Vandaar dat een actiecomité is gestart. De bewoners willen dat het veilig wordt en dat de 30 km-zone beter wordt aangegeven. Er zijn 1400 handtekeningen opgehaald en veel mensen bleken niet te weten dat het een 30 km-zone is. Het moet 30 km blijven en de hele Europawijk moet veilig worden ingericht.

De heer **Van den Raadt** (Trots) vraagt of er getallen bekend zijn over de onveilige situatie. En hij wil weten of ze wel eens betere bebording aan de gemeente heeft gevraagd.

Mevrouw **Sanchez** geeft aan dat de bebording aan het begin van de wijk staat. Verder is er in de hele Europawijk geen bord te vinden. Daar heeft ze nog niet om gevraagd. Die vraag stelt ze nu. Verder wil ze dat er snelheidsremmende maatregelen worden genomen.

De heer **De Groot** (D66) woont zelf in de wijk. De weg is smal ingericht om de snelheid uit het profiel te halen. Hij kan meegaan met de noodzaak om de 30 km-zone beter aan te geven. Hij vraagt welke maatregelen het actiecomité voorstelt. Hij vreest dat er behoorlijke investeringen mee gemoeid zullen zijn.

Mevrouw **Sanchez** is geen expert op het gebied van snelheidsbeperking. De bewoners willen gewoon een veilige wijk. Daarna zullen ze in debat gaan over wat er nodig is en hoeveel dat gaat kosten.

De heer **Van den Raadt** (Trots) vraagt nogmaals naar cijfers over de onveiligheid.

Mevrouw **Sanchez** heeft geen cijfers, maar ze nodigt de heer Van den Raadt uit om een keer te komen kijken.

De **voorzitter** kondigt de heer Schaart aan. Hij spreekt in namens de vier wijkraden van Schalkwijk.

De heer **Schaart** geeft aan dat de vier wijkraden ook een veilig Schalkwijk willen voor voetgangers, fietsers en automobilisten. Het liefst wil men dat er in de wijk niet harder kan worden gereden dan 30 km en dat de wegen daarop ingericht worden. Gelukkig is een aantal voorheen grijze wegen al aangepast, zoals de Frankrijklaan. De wijkraden hebben gevraagd om een uniforme inrichting in Schalkwijk. Nu is de hele Europawijk 30 km en Meerwijk op twee straten na 50 km. Hij stelt een pragmatische benadering voor. De wijkraden hebben in januari 2016 al het plan ‘Grijze wegen 30-50’ ingediend en dat plan is door de commissie omarmd. De Engelandlaan en de Belgiëlaan zijn tot op heden echt grijze wegen. De uitstraling en de inrichting van deze wegen komt overeen met een GOW-B-weg. Daarom hebben de wijkraden deze als 50 km-wegen benoemd in het plan, conform de huidige gemiddelde snelheid. Als je het 50 km maakt kan je het ook handhaven. Als de raad besluit op korte termijn de Engelandlaan en Belgiëlaan als echte 30 km-wegen in te richten, wat hij toejuicht, dan zullen de vier wijkraden voor de andere wijkontsluitingswegen ook een dergelijke aanpassing eisen. Het ruim twee jaar oude plan van de wijkraden was mede bedoeld om het grijzewegenprobleem op te lossen tot er voldoende financiële middelen beschikbaar zijn om de aanpassing en de herinrichting te kunnen realiseren. Hij betreurt dat het plan, waarmee constructief en oplossingsgericht is meegedacht, inmiddels al twee jaar op de plank ligt.

De heer **Bloem** (SP) vraagt of de essentie van het pleidooi is dat veel meer straten in de wijken 30 km moeten worden. Hij vraagt of er daarover overleg met de bewoners is geweest.

De heer **Schaart** stelt dat de wijkraden hebben geprobeerd overal in de wijk 30 km te maken. Hij constateert ook dat er te weinig borden staan om de zone aan te geven en dat het niet werkt. Vandaar dat de wijkraden hebben gekozen voor een pragmatisch plan is afwachting van voldoende financiële middelen.

De heer **Visser** (CDA) constateert dat er drie actoren zijn, namelijk de gemeente, de wijkraden en de bewoners. Hij vraagt waar de link is tussen de bewoners van de Engelandlaan en de vier wijkraden.

De heer **Schaart** heeft met het actiecomité overlegd. De wijkraden hebben de acties niet verstoord, want iedereen mag actievoeren tegen bepaalde besluiten. Maar hij vindt het plan van de wijkraden pragmatisch het beste.

De heer **Visser** (CU) vraagt naar de relatie met het behoud van het openbaar vervoer in de wijk. Op een aantal wegen, waaronder een groot deel van de Engelandlaan, kan de snelheid omlaag omdat er geen bus rijdt. Maar op een aantal wegen rijdt de bus wel en Connexxion dreigt, als de snelheid omlaaggaat, om de bus daar niet meer te laten rijden. De bus is ook in het belang van de wijk, dus hij is benieuwd hoe de wijkraad daar tegenaan kijkt en hoe de bewoners daar tegenover staan.

De heer **Schaart** geeft aan dat er nu al 30 km-wegen zijn waar de bus wel rijdt. Op de Engelandlaan ontkom je niet aan snelheidsremmende maatregelen.

De heer **Aynan** (Jouw Haarlem) vraagt of hij de conclusie mag trekken dat de heer Schaart zich nu wel achter het burgerinitiatief schaaft.

De heer **Schaart** schaaft zich er in zoverre achter dat hij wil dat heel Schalkwijk zo wordt. Alleen hebben de wijkraden een pragmatische aanpak gekozen.

De heer **Van den Raadt** (Trots) heeft begrepen het plan van de wijkraden twee jaar in de kast is blijven liggen en dat er ondertussen andere ontwikkelingen zijn. De heer Schaart zegt dat 30 km op de Engelandlaan betekent dat hij het ook in de andere straten wil en dat dat de gemeente veel geld gaat kosten. Hij vraagt of de heer Schaart een indicatie van de kosten heeft en of de gemeente wel de capaciteit heeft om te handhaven.

De heer **Schaart** heeft die indicatie niet. Het kost veel geld.

De **voorzitter** opent de eerste termijn van de commissie.

Mevrouw **De Leeuw** (OPH) geeft aan dat door voortschrijdend inzicht en het burgerinitiatief de OPH reden ziet het besluit van het college af te wijzen en te kiezen voor 30 km zoals gevraagd wordt door de bewoners. Ze vraagt om tijdelijke maatregelen om 30 km te kunnen handhaven en in de begroting voor het komende jaar geld te reserveren om de inrichting aan te passen.

De heer **Bloem** (SP) vindt het een prachtige dag. Enerzijds omdat de initiatiefnemers lang op behandeling hebben moeten wachten en anderzijds omdat de wijkraden die eerst voor 50 km gingen, nu ook voor 30 km gaan voor heel Schalkwijk. Hij wil eerst met de bewoners in Meerwijk en andere wijken praten voordat hij daar zijn vingers aan brandt. Eigenlijk is dit een hamerstuk want alle partijen hebben zich al uitgesproken voor dit initiatief. Hij stelt alleen nog de vraag of we er dan ook echt voor gaan. Dat is meer dan een paar extra borden ophangen. Er moeten tijdelijke maatregelen en structurele maatregelen worden genomen. Nu wordt er vaak veel te hard gereden.

De heer **Van den Raadt** (Trots) vraagt aan de heer Bloem of hij kan garanderen dat iedereen zich aan die 30 km gaat houden. Aan de 50 km houdt men zich al niet.

De heer **Bloem** (SP) stelt dat de heer Van den Raadt zich vergist. Het is nu al 30 km op papier. Ten tweede mag de politie nu geen boetes geven omdat de weg niet goed is ingericht. Eerder is om deze reden een vervolging na een ongeluk geseponeerd. Dus moet er echt bij de komende begroting voor gezorgd worden dat de weg wordt ingericht zodat het niet meer uitnodigt om snel te rijden.

De heer **Van den Raadt** (Trots) vindt dat de raad wel zo consequent moet zijn om gelijksoortige wegen ook 30 km te maken. Hij vraagt of de SP die stap dan ook wil zetten. Dat gaat miljoenen kosten.

De heer **Bloem** (SP) geeft aan dat hij het in de goede volgorde wil doen. Eerst met de bewoners praten en dan samen kijken hoe verder.

De heer **Visser** (CU) vindt het duidelijk dat de weg veiliger moet. Hij is daarom blij met het initiatief van de bewoners. Hij denkt wel dat de besluitpunten niet op deze manier in de raad besproken kunnen worden, omdat het investeringsplan 2018 al is vastgesteld. Daarnaast moet er ook nog een ontwerp worden gemaakt. Tijdelijke maatregelen voor de Engelandlaan zijn nodig, maar die moeten in kaart worden gebracht. De principiële vraag is wat de raad met de andere wegen in Schalkwijk wil. Hij wil daar een overzicht van hebben en ook hoeveel geld dat gaat kosten. Wat CU betreft worden alle woonstraten in Schalkwijk 30 km en die moeten ook op die manier worden ingericht, maar er is een uitzondering voor de straten waar de bus doorheen rijdt. Het besluit kan niet worden genomen voordat er overleg is geweest met Connexxion en met de provincie.

Mevrouw **Van Loenen** (PvdA) steunt het initiatief van de bewoners om 30 km te behouden. Ze ziet parallellen met het burgerinitiatief Rollandslaan waarna ook tijdelijke maatregelen zijn genomen om 30 km te behouden. Het is goed om voor de Engelandlaan tijdelijke maatregelen in de infrastructuur te bekijken samen met de bewoners. Maar het is ook goed om Haarlembreed te bekijken of er 30 km-wegen zijn waar te hard wordt gereden omdat die niet goed zijn ingericht. Dat maakt de afweging over waar permanent herin te richten makkelijker.

De heer **Berkhout** (GroenLinks) kan zich grotendeels aansluiten bij de conclusies van de PvdA. Er ontstond een spanningsveld tussen de wijkraad en het bewonersinitiatief, maar ze hebben hetzelfde einddoel. Wel waarschuwt de wijkraad voor de consequenties als je aan de Engelandlaan begint. De CU legt de vinger op de zere plek door te vragen wat het betekent voor de straten waar de bus doorheen gaat.

De heer **Visser** (CU) zegt ter aanvulling dat het nogal uitmaakt of een bus eens per uur rijdt of vaker en wat de lengte van het traject is. Er moet genuanceerd naar worden gekeken. Hier rijdt de bus vaak.

Mevrouw **Van Zetten** (Hart voor Haarlem) staat achter de bewoners van de Engelandlaan, maar ook bij de Wagenweg is er een probleem. Dat tekent het dilemma waar de raad voor staat. Iedereen wil in een veilige wijk wonen. 30 km heeft geen zin als er niet wordt gehandhaafd. De manier waarom met 30 km wordt omgegaan, is een landelijk probleem.

De heer **Baaijens** (Actiepartij) steunt het burgerinitiatief. Voor snelheidshandhaving heeft de politie geen capaciteit, dus dat krijg je niet voor elkaar.

Mevrouw **Van Zetten** (Hart voor Haarlem) zegt dat daarom op sommige wegen een flitspaal staat. Op die manier kunnen mensen ook worden gedisciplineerd.

De heer **Baaijens** (Actiepartij) roept de wethouder op zo snel mogelijk te komen met verkeersremmende maatregelen.

De heer **Aynan** (Jouw Haarlem) steunt ook het burgerinitiatief. Het college twijfelt of dit een goed idee is.

De heer **De Groot** (D66) vindt het ook een goed initiatief, maar ook de uniformiteit die de wijkraden voorstellen spreekt hem aan. Dus wat hem betreft moeten de wegen in Schalkwijk waar echt 50 km nodig is geïdentificeerd worden. Alle andere wegen moeten op termijn 30 km worden. Daarnaast wil hij bij de projecten die er op korte termijn aankomen bekijken welke snelheid daar gewenst is en welke inrichting dat vraagt.

De heer **Boer** (VVD) vraagt zich af of de heer De Groot alvast naar de structuurvisie heeft gekeken en naar wat daarin staat over de Engelandlaan.

De heer **De Groot** (D66) heeft dat inderdaad gedaan. Daarin staat 50 km voor de Engelandlaan. Maar wat hem betreft moet je op de korte termijn voor de Engelandlaan vooral de zichtbaarheid van de 30 km-zone vergroten. Daarbij denkt hij aan praktische maatregelen zoals streetprint.

De heer **Bloem** (SP) geeft aan dat de wijk tijdelijk is geholpen met een tijdelijke inrichting. Maar een tijdelijke maatregel als permanente gebruiken, dat is niet eerlijk. In het investeringsplan moet ergens geld gevonden worden om de wijk zo in te richten. Daar vragen de bewoners om.

De heer **De Groot** (D66) stelt dat de Engelandlaan 30 km is en wat D66 betreft 30 km blijft, maar hij acht het niet realistisch dat men die op korte termijn volledig opnieuw in kan richten. Hij vraagt aan het college of het klopt dat het huidige ontwerp van de Engelandlaan destijds is goedgekeurd voor 30 km en dus in die zin handhaafbaar is.

De heer **Visser** (CDA) geeft aan dat in een van de laatste mails van de initiatiefnemers aan de politieke partijen de laatste zin was: “om uiteindelijk de Engelandlaan in te richten”. Het woord ‘uiteindelijk’ betekent dat het niet morgen moet, want de bewoners weten ook wel dat niet alles tegelijk en op korte termijn kan. Het nieuwe college krijgt dus huiswerk omdat er het een en ander gepland moet worden en het een en ander begroot moet worden. Het zou helpen als de raad zich achter dit burgerinitiatief schaart.

De heer **Boer** (VVD) kan zich aansluiten bij de woorden van de PvdA. De idioterie dat er niet gehandhaafd kan worden, ligt op landelijk niveau, omdat de weg niet zo is ingericht, ook niet als je er een bord neerzet. Hij stelt voor te kijken naar tijdelijke maatregelen zodat de veiligheid gegarandeerd kan worden.

Wethouder **Sikkema** geeft aan dat de reactie van de commissie vrij eenduidig is. Ze wil de commissieleden ook wijzen op hun kaderstellende verantwoordelijkheid. De Structuurvisie Openbare Ruimte is net vastgesteld waarin duidelijk staat wat de gebiedsontsluitingswegen zijn. Dat zijn 50 km-wegen. Daarbinnen heb je woonstraten die bij voorkeur 30 km zijn. Als alles 30 km wordt, dan gaan mensen ook via de woonstraten naar de regioring. Via de gebiedsontsluitingswegen onttrek je het verkeer zo snel mogelijk aan de woonstraten, dus daar zit een visie achter. Ze wil naar aanleiding van de bespreking voorstellen om de fundamentele discussie weer eens met elkaar te voeren. Je moet op stadsniveau met elkaar afspreken hoe het wegennet in elkaar moet zitten. De reactie van het college op het initiatief hebben de commissieleden kunnen lezen. Vanuit de kaders gezien is het niet voor de hand liggend om dit initiatief te ondersteunen. Belangrijk is de kosten niet te onderschatten. De weg structureel als 30 km inrichten kost miljoenen.

De heer **Visser** (CDA) zegt dat niet gevraagd wordt de Engelandlaan meteen anders in te richten. Het CDA wil dat het project Schalkwijk vorm krijgt. Dat moet in de planning komen en de consequenties moeten worden voorgelegd. Maar hij wil wel kijken of tijdelijke maatregelen mogelijk zijn.

Wethouder **Sikkema** is het ermee eens dat zowel tijdelijke maatregelen in kaart moeten worden gebracht als structurele maatregelen. Er moet een nota over Schalkwijk komen, want er moet ook recht gedaan worden aan het voorstel van de wijkrazen. Ze wil met de wijkrazen en de initiatiefnemers om tafel. Daarvoor is een uitnodiging verstuurd.

De heer **Berkhout** (GroenLinks) vat samen dat de tijdelijke maatregelen in kaart worden gebracht voor de Engelandlaan. Daarnaast moet de discussie over de kaders opnieuw gevoerd worden. Hij denkt dat het goed is dat aan het begin van de volgende periode te doen, maar dan wel met de informatie die verschillende commissieleden hier ook hebben gevraagd. Dus inventariseer wat het doet met het OV en welke inrichtingskosten het met zich meebrengt. In de commissie is wel breed gedragen dat de snelheid 30 km moet blijven.

De heer **Van den Raadt** (Trots) is het eens met de CU en de PvdA. Hij vraagt hoe vaak er is gehandhaafd op de Engelandlaan en hoeveel het kost. Het initiatief van de vier wijkrazen lag twee jaar in de kast. Hij wil weten hoe voorkomen wordt dat dat met dit initiatief ook gebeurt.

Wethouder **Sikkema** is het eens dat het initiatief van de wijkrazen te lang is blijven liggen. Er is wel het een en ander uitgewerkt en er zijn gesprekken gevoerd met de wijkrazen. Voor de tijdelijke maatregelen gaat ze uitwerken wat de kosten daarvan zijn. Dit wordt wel eens onderschat.

De heer **Bloem** (SP) wil nu besluiten om tijdelijke maatregelen te nemen. Uitstel is wat hem betreft nu niet wenselijk.

De **voorzitter** vat samen. Iedereen is het erover eens dat er los van het bewonersinitiatief ook een breder voorstel moet komen over de grotere aanpak van deze kwestie. Er liggen twee opties voor; of steun voor het uitwerken van een voorstel voor tijdelijke maatregelen met ook financiële onderbouwing of simpelweg steun voor uitvoering van tijdelijke maatregelen. De griffie zal een van beide varianten uitwerken tot een raadsvoorstel. De voorzitter vraagt de commissieleden per handopsteken welke optie de voorkeur heeft. Dit is de tweede optie. Maandag komt het raadsstuk online.

7. Brief van wethouder Sikkema d.d 19 januari 2018 inzake Meldingen openbare ruimte

De **voorzitter** geeft aan dat het onderwerp is geagendeerd door de SP, maar die heeft geen spreektijd meer.

De heer **De Groot** (D66) stelt dat een simpele vraag een simpel antwoord verdient. De gemeente moet in staat zijn een simpele vraag van bewoners van een simpel antwoord te voorzien.

De heer **Baaijens** (Actiepartij) is benieuwd naar de maatregelen die worden genomen. Zorg in ieder geval dat de gebiedsverbinders bij vergaderingen van wijkraden aanwezig zijn zodat er kortere lijnen zijn.

De heer **Visser** (CU) sluit zich aan bij de opmerkingen van de Actiepartij en hij zou graag wat meer feiten en cijfers willen hebben over hoe het staat met de snelheid van afhandeling van een melding. Er moet ook meer zichtbaar worden gemaakt wat met de melding wordt gedaan, zodat mensen zien dat het zin heeft om te melden.

De heer **Berkhout** (GroenLinks) vond de brief niet heel duidelijk. De vraag is of het probleem bij de gemeente ligt of bij de uitvoerende partijen. Hij vraagt of de zin 'de termijnen voor terugmelding bleken te weinig sturend' betekent dat de termijnen te lang waren en dat dat moet worden aangepast als de contracten worden aangepast, zodat het een vereiste is dat het binnen een bepaalde periode wordt afgehandeld. Graag een verduidelijking van de wethouder.

De heer **Aynan** (Jouw Haarlem) vindt de onduidelijke brief tekenend voor de onduidelijke communicatie als het over meldingen gaat. Hierbij is terugkoppeling heel erg belangrijk. Zeggen wat je doet en doen wat je zegt. Hij heeft zelf ook een aantal meldingen gedaan over het licht dat was uitgevallen in het Rozenprieel en dat schept geen duidelijkheid over hoe gecommuniceerd wordt met de burgers. Een tijdje geleden waren meldingen openbare ruimte keurig netjes in kaart gebracht op een website. Hij wil weten waarom dat er nu niet meer is.

De heer **Dreijer** (CDA) vindt het ook fijn als het kaartje terug kan komen. Hij is zelf vorig jaar intensief in contact geweest met de KCC om te kijken wat eraan schort. Hij weet dat ze bezig zijn met nieuwe software om eindelijk de meldingen digitaal te kunnen verwerken. Dat wordt binnenkort als het goed is in de testfase opgeleverd.

Verder wordt de burger te weinig geïnformeerd met tussentijdse statussen. Maar dat gaat ook opgelost worden. Het schort ook aan de communicatie tussen KCC en de partners. Het is jammer dat niet expliciet in de brief staat waar ze mee bezig zijn. Hij heeft goede hoop dat het voor de zomer opgelost wordt.

De heer **Aynan** (Jouw Haarlem) heeft twee weken geleden technische vragen gesteld over het aantal en soort meldingen en wat de wachttijd is. Daar is nog steeds geen antwoord op. Dus moet de wethouder daar achteraan.

De heer **Boer** (VVD) stelt dat het uiteindelijk om klantvriendelijkheid gaat. Het ontbreekt hier aan cijfers. Hij zou graag willen zien hoeveel meldingen er binnenkomen over verlichting, hoe lang het duurt voordat die afgehandeld worden en hoe tevreden de mensen zijn. Hij vraagt of de wethouder genoeg instrumenten in handen heeft om de uitvoerders te kunnen stimuleren om hun snelheid aan te passen, of dat de raad haar daarbij moet helpen.

Mevrouw **Van Zetten** (Hart voor Haarlem) vindt dienstverlening van het hoogste belang voor een gemeente, anders is er geen vertrouwen meer in het bestuur. Maar zij heeft niet het idee dat dingen recent beter zijn geworden.

Mevrouw **De Leeuw** (OPH) krijgt regelmatig van de wijkraden een melding dat ze op hun vragen heel laat of helemaal geen antwoord krijgen. Het is heel belangrijk en er moet aan gewerkt worden.

Wethouder **Sikkema** meldt dat er per jaar ongeveer 27.000 meldingen binnenkomen. 60% daarvan wordt binnen 3 dagen afgehandeld. De richtlijn is afhandeling binnen 2 weken. Met nog eens 6000 meldingen lukt dat. Het gaat om veel werk en het merendeel gaat gelukkig goed. De richtlijn is niet expliciet vertaald in de afspraken met de partners. Dat gaat aangepast worden. Het gaat erom dat aangegeven wordt hoe het staat met de melding en hoe lang afhandeling gaat duren. Er moet sowieso een bevestiging worden gestuurd als duidelijk is dat het zeker een week gaat duren en men

moet een melding krijgen als de melding ingewikkeld blijkt te zijn en de afhandeling langer zal duren.

De heer **Aynan** (Jouw Haarlem) vraagt wat de wethouder ermee bedoelt dat 60% binnen drie dagen wordt afgehandeld. Hij vraagt of het dan administratief is afgehandeld of dat het probleem dan ook is opgelost.

Wethouder **Sikkema** geeft aan dat de melding dan ook echt is opgelost. Heel veel meldingen gaan ook niet over verlichting. Het is nu niet uitgesplitst naar domeinen. Ze vindt het een prima voorstel om twee keer per jaar aan te geven hoeveel meldingen er per domein zijn en hoe lang het duurde voordat die werden opgelost. Alle meldingen komen in het systeem terecht en die gaan naar de contractpartner. Daar halen we een handeling tussenuit, dus dat levert al meer snelheid. Er moet een tussenbericht gestuurd gaan worden als de afhandeling wat langer gaat duren en er is nu beter in de organisatie belegd wie in de gaten houdt hoe de voortgang is. Dat was tot nu toe te onduidelijk.

Mevrouw **Van Loenen** (PvdA) vraagt hoe men dan zeker weet dat er daadwerkelijk iets mee is gedaan.

Wethouder **Sikkema** zegt dat altijd aan de melder gevraagd wordt om deel te nemen aan een enquête om te kijken hoe het is afgerond.

8. Ambities Nota Fietsparkeren

De **voorzitter** geeft aan dat het college met deze notitie goede voorwaarden wil scheppen om de nieuwe raad en het nieuwe college een goede start te laten maken. Wel heeft het college verzocht dit met de oude raad te bespreken. Ze heeft aangegeven dat dit niet praktisch is, maar het verzoek bleef staan. Bij de bespreking van de discussienota fietsparkeervoorziening Botermarkt heeft de wethouder toegezegd uit te zoeken wat de kosten zijn voor diverse gemeentelijke fietsenstallingen verspreid over de stad. Met deze toezending wordt aan deze toezegging invulling gegeven. Er is een inspreker, de heer Stuip van de Fietsersbond.

De heer **Stuip** geeft aan dat fietsende bezoekers van de binnenstad komen voor retail, horeca, leisure en cultuur. Fietsende bezoekers van de binnenstad zijn van groot economisch belang voor de binnenstad en geven hier geld uit. Fietsende bezoekers verblijven en parkeren kort in de binnenstad, niet langer dan vier uur. Veel fietsende bezoekers gaan stop en shop door de binnenstad. Fietsende bezoekers willen dicht bij hun bestemming parkeren. Fietsende bezoekers van de binnenstad worden het best gefaciliteerd met gespreide fietsparkeervoorzieningen in de openbare ruimte. Het gemeentelijk parkeerbeleid dient hierop te worden afgestemd door de parkeervoorzieningen in de openbare ruimte, fietsparkeerplaatsen op straat primair te bestemmen voor bezoekers van de binnenstad. In de binnenstad is het aanbod van fietsen op zaterdag twee keer zo groot als de beschikbare voorzieningen. Op drukke momenten is de helft van de geparkeerde fietsen van bezoekers, de andere helft van bewoners, werknemers en OV-reizigers. Om de toenemende stroom fietsende bezoekers te kunnen faciliteren, is het onvermijdelijk om de langparkerende bewoners, werknemers, OV-reizigers en andere langparkeerders uit de openbare ruimte te weren ten gunste van kortparkerende bezoekers en ze te laten parkeren op eigen terrein of parkeervoorzieningen van werkgevers. Deze ontvlechting is essentieel om het fietsparkeren in de dichtbebouwde binnenstad beheersbaar te maken. Dit kan door zones aan te wijzen waar fietsen niet buiten de voorzieningen geplaatst mogen worden en niet langer dan een te bepalen tijd geparkeerd mogen worden gedurende te benoemen venstertijden. De fietsparkeervoorzieningen in de openbare ruimte zijn primair bedoeld voor bezoekers van de binnenstad.

De heer **Van Leeuwen** (D66) vraagt hoe de heer Stuip het voor zich ziet dat een winkelbediende van een winkel die geen fietsparkeervoorziening heeft zijn fiets parkeert. En hoe ziet hij het voor zich als iemand die al veertig jaar in de binnenstad woont en zijn fiets voor de deur parkeert geen inpanidige plek heeft? Bewoners en werknemers gaan nu eigenlijk een stap achteruit.

De heer **Stuip** geeft aan dat zij inderdaad een stapje terug moeten. Er is voor werknemers voldoende plek in de Botermarktstalling. Voor bewoners moet de gemeente het beleid ten aanzien van buurtstallingen versterken.

Eerste termijn

De heer **Van Leeuwen** (D66) geeft aan dat het college zo vriendelijk is geweest een nota af te leveren die vooral bedoeld is voor de nieuwe raad. Het lijkt hem ook een goede notitie voor een belangenafweging die een nieuwe coalitie zal moeten gaan maken. Het is aan de mensen in de nieuwe periode.

De heer **Berkhout** (GroenLinks) is blij dat deze nota er is en dat er een inventarisatie is van wat Haarlem nodig heeft. Het is goed dat het fietsgebruik toeneemt, maar dat brengt met zich mee dat de overlast door het fietsparkeren toeneemt. Hij vindt het een nuttige suggestie van de Fietzersbond om te kijken hoe je de groepen kan splitsen. Als je de keuze maakt voor ondergrondse fietsenstallingen dan moeten die wel goed gebruikt worden, dus zorg dat er voldoende voorzieningen zijn. De maximale kosten lopen op naar 55 miljoen. Het is aan de raad in de volgende periode om een keuze te maken.

De heer **Visser** (CU) geeft aan dat niets doen geen optie is en er slimme maatregelen genomen moeten worden. Daarom zowel buurtfietsenstallingen als ondergrondse stallingen. Gelukkig zijn er veel subsidiemogelijkheden. De meest vergaande variant voor ondergronds stallingen wordt heel duur voorgesteld, maar die levert ook 3500 plekken in de openbare ruimte op ten opzichte van nu.

Mevrouw **Van Zetten** (Hart voor Haarlem) vraagt zich af hoe de ondergrondse stalling eruit zal zien als je bedenkt dat een deel van de Botermarktstalling vaak leegstaat.

De heer **Visser** (CU) is het ermee eens dat er regelingen moeten komen voor handhaving en misschien parkeerduurbepaling. Maar als je dat nu zou doen, kan je de huidige fietsen niet kwijt. Een ondergrondse stalling zou wel eens meer op kunnen leveren dan een aantal stallingen waarin je buurtbewoners allerlei verplichtingen op gaat leggen die men voor een deel niet zal accepteren.

Mevrouw **De Leeuw** (OPH) vindt het geweldig hoe het in Maastricht gaat. Daar zie je geen fietsen en kun je rustig wandelen en boodschappen doen. Maar dat eist een ondergrondse stalling en ook de maatregel dat je met de fiets niet de stad in mag. Anders zet de fietser de fiets waar hij moet zijn. Dat moet dan voorkomen worden.

De heer **Rutten** (VVD) denkt dat iedereen het erover eens is dat de problematiek moet worden aangepakt. Hij heeft moeite met de constatering in het stuk dat de bereikbaarheid van Haarlem alleen dan kan worden gegarandeerd, want de bereikbaarheid staat op andere punten ook onder druk. Hij schrikt van de kosten die genoemd worden in verhouding tot de kosten voor de stallingen op de Botermarkt en de Groenmarkt.

Mevrouw **Van Loenen** (PvdA) heeft in het verleden een rondvraag gesteld over buurtfietsenstallingen in de Leidsebuurt die steeds moeilijker toegankelijk zijn voor buurtbewoners vanwege de kosten en de manier waarop die wordt onderhouden.

Het rapport van Goudappel gaat uit van een verdubbeling van het aantal fietsen dat geparkeerd wordt. Misschien kan in de volgende periode goed bekeken worden wat nu de opgave is en hoe groot het aantal fietsers dat er bijkomt daadwerkelijk is.

Mevrouw **Van Zetten** (Hart voor Haarlem) vindt dat eerst de auto's de binnenstad uit zijn gepest. Nu moeten we uitkijken dat niet de fietsers aan de beurt zijn om weggepest te worden. Hart voor Haarlem ziet niets in de ondergrondse parkeerkelders. Als je een uurtje de stad in wil, dan wil je niet in een kelder parkeren. Er kunnen veel meer rekken worden bijgeplaatst.

De heer **Dreijer** (CDA) vindt het ontvlechten zoals de Fietzersbond noemt heel zinvol. Inpandige en ondergrondse stallingen worden pas goed gebruikt als er wordt gehandhaafd en de kwaliteit van de bovengrondse ruimte is voor het CDA heel belangrijk.

De heer **Baaijens** (Actiepartij) vindt het goed dat het stuk er is en wordt meegenomen in de volgende periode. Hij onderschrijft de problemen met de stalling in de Leidsebuurt. Mensen gaan geen 250 euro per fiets betalen.

De heer **Aynan** (Jouw Haarlem) vindt het stuk mosterd na de maaltijd. Volgens hem is het verstandig om het stuk bij de eerste commissievergadering van de nieuwe raad te bespreken.

Wethouder **Sikkema** vindt het goed om te horen dat iedereen het probleem ziet. Niets doen is geen optie omdat er dan duizenden fietsen op maaiveld bijkomen. Er was een werkgroep fiets die in de binnenstad heeft gekeken waar nog rekken in de openbare ruimte geplaatst kunnen worden. Zij zien dit jaar geen mogelijkheden meer want anders zit je de toegankelijkheid in de brede zin te veel in de weg. Dus er moet naar andere oplossingen worden gekeken. Het onderzoek is een eerste globale indicatie waarbij verschillende scenario's zijn gepresenteerd. Om het verder uit te kunnen werken, is nader onderzoek nodig en moet je met de Fietzersbond en bewoners, ondernemers om tafel gaan om te kijken hoe dat in de binnenstad opgelost kan worden. Daarbij is het inderdaad belangrijk om te kijken hoe dat gecombineerd kan worden met handhaving. Dit is inderdaad aan de nieuwe raad, maar die moet dan ook zo snel mogelijk geld vrijmaken om het nadere onderzoek te gaan doen en met elkaar gaan kijken hoe hiermee om te gaan.

10. Rondvragen

De heer **Van Leeuwen** (D66) zegt dat hem berichten bereiken dat de communicatie omtrent de aanleg van zonnecollectoren bij de huizenaanpak via de gemeente beter kan. De vraag is of de wethouder de signalen erkent en zo ja, wat ze eraan gaat doen zodat dat wel goed gaat verlopen.

Wethouder **Sikkema** geeft aan dat dit geluid nieuw is voor haar, dus ze wil de betreffende mensen vragen contact op te nemen.

De heer **Boer** (VVD) vraagt hoe het staat met de pasjes voor de containers. Hij dacht dat daar in maart bericht over zou komen. Daarnaast had de wethouder beloofd dat er begin maart een brief zou komen over de bezoekersschijf. Ook daar heeft hij nog niets over vernomen.

Wethouder **Sikkema** geeft aan dat men er nog niet uit is wat betreft de containers. Het is ook landelijk nog een discussie. De wethouder zal zo snel mogelijk zorgen dat er een brief over komt, ook over waarom men er nog niet helemaal uit is. De brief over de bezoekersschijf wordt in april verstuurd.

De heer **Berkhout** (GroenLinks) vraagt wat er met het Schoterbos is gebeurd en dan met name met de bomen en de bomenkap.

Wethouder **Sikkema** geeft aan dat er een adviescommissie is met veel groene partijen die met elkaar hebben gekeken hoe het bos gerevitaliseerd kan worden. Er is een probleem met het water. Er is een ecologisch plan gemaakt waarbij er veel bomen gekapt moeten worden. Ze snapt dat mensen daarvan schrikken, maar er is duidelijk over gecommuniceerd.

De heer **Baaijens** (Actiepartij) heeft vernomen dat bushaltes bij het Spaarne Gasthuis aan de Vondelweg in Noord niet bereikbaar zijn voor rolstoelgebruikers en visueel-beperkte mensen. Er wordt van de mensen bij de halte verwacht dat ze blijven zitten of eerder uitstappen. Dan moeten mensen 450 m lopen om bij het ziekenhuis te komen. Zo'n belangrijk knooppunt moet bereikbaar zijn voor iedereen.

Wethouder **Sikkema** geeft aan dat bekend is dat een aantal haltes in Haarlem nog niet toegankelijk is, al is een heel groot deel toegankelijk gemaakt. De provincie heeft een subsidie vrijgemaakt en het college is van plan voor deze halte subsidie aan te vragen.

De heer **Visser** (CU) stelt dat er al over is besloten. Het is onderdeel van HOV-Noord.

De heer **Aynan** (Jouw Haarlem) zegt dat het schelpenpad bij De Dreef er belabberd bij ligt. Dat zou opnieuw worden ingericht. Hij vraagt wanneer dat gaat gebeuren, en wanneer de Dreefmarkt gaat gebeuren.

Wethouder **Sikkema** weet niet uit het hoofd wanneer het schelpenpad wordt aangepakt. Ze zal de heer Aynan daar nader over informeren. Wat betreft de Dreefmarkt zal een gesprek worden gevoerd om eruit te komen met elkaar.

11. Agendering volgende commissievergadering

De eerstvolgende commissievergadering zal waarschijnlijk op 26 april zijn. De **voorzitter** vraagt of er mensen zijn die iets willen agenderen.

De heer **De Groot** (D66) heeft de vorige keer gevraagd een ambitiekaart waterrecreatie te agenderen. Er was even onduidelijkheid over in welke commissie dat zou moeten. De conclusie was toch de commissie Beheer. Hij wil zeker weten dat het hier geagendeerd wordt.

De **voorzitter** geeft aan dat het in april geagendeerd wordt.

De heer **Berkhout** (GroenLinks) wil graag het startprogramma circulaire economie agenderen. Afgelopen jaar is het gestart en daarom is evaluatie belangrijk.

De **voorzitter** constateert dat daarvoor steun is.

De heer **Baaijens** (Actiepartij) wil graag de Bakenessergracht agenderen en de proef om daar het eenrichtingsverkeer om te draaien.

De **voorzitter** hoort dat de wethouder met de mensen daar in gesprek gaat. Ze stelt daarom voor het onder voorbehoud te agenderen en dat de wethouder met een terugkoppeling komt naar aanleiding van het gesprek. De commissie stemt daarmee in.

12. Sluiting

De **voorzitter** sluit de vergadering.